

ÎNCHEIERE

01 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând demersul Președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău cu privire la strămutarea cauzei la o altă instanță de judecată egală în grad,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Maria Dolinschii împotriva Consiliului mun.Chișinău, terți Steliana Iorgov, Aliona Iorgov, Alexandru Iorgov, Vitalie Iorgov, Victor Iorgov cu privire la constatarea nulității actelor,

c o n s t a t ă :

La 23 aprilie 2021, Maria Dolinschii a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului mun.Chișinău, prin care a solicitat constatarea nulității deciziei Comisiei municipale de privatizare a fondului locativ nr.239 din 21 octombrie 2011 și constatarea nulității contractului de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată din 25 noiembrie 2011 (f.d.3-11).

Prin încheierea din 17 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cererea reprezentantului Consiliului municipal Chișinău cu privire la atragerea terțului în proces, înaintată în cadrul acțiunii de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Maria Dolinschii împotriva Consiliului mun.Chișinău privind constatarea nulității actelor s-a respins, ca fiind neîntemeiată. Au fost atrași în calitate de terți Steliana Iorgov, Aliona Iorgov, Alexandru Iorgov, Vitalie Iorgov, Victor Iorgov (f.d.91).

Prin hotărârea din 27 septembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Maria Dolinschii împotriva Consiliului mun. Chișinău, terți Steliana Iorgov, Aliona Iorgov, Alexandru Iorgov, Vitalie Iorgov, Victor Iorgov privind constatarea nulității actelor. S-a constatat nulitatea deciziei Comisiei municipale de privatizare a fondului locativ nr. 239 din 21 octombrie 2011 și a contractului de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată, încheiat între

Consiliul mun. Chișinău pe de o parte și Steliana Iorgov, Aliona Iorgov, Vitalie Iorgov, Alexandru Iorgov și Victor Iorgov pe de altă parte, înregistrat cu nr. xxxxx din 25 noiembrie 2011, autentificat de notarul public Tatiana Mamadjanova (f.d.157-163).

La data de 21 octombrie 2022, Steliana Iorgov, Alexandru Iorgov, Aliona Iorgov, Vitalie Iorgov, Victor Iorgov au depus apel împotriva hotărârii din 27 septembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă acțiunea înaintată de Maria Dolinschii (f.d.146). Iar, la 13 decembrie 2022 au depus motivarea apelului (f.d.176-179).

Prin demersul Președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău s-a solicitat strămutarea prezentei cauze la o altă instanță de judecată egală în grad pe motiv că, nepărtinirea judecătorilor Curții de Apel Chișinău ar putea fi știrbită de calitatea participanților la proces, și anume a persoanei terțe/apelantei Steliane Iorgov, care deține funcția de judecător în această instanță de judecată.

Studiind materialele dosarului, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că demersul Președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău cu privire la strămutarea cauzei la o altă instanță de judecată egală în grad urmează a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 189 alin. (1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Potrivit art. 191 alin. (4) Cod administrativ, curțile de apel soluționează și cererile de apel împotriva hotărârilor și recursurile împotriva încheierilor emise de judecătoria.

Conform art. 197 Cod administrativ, nimeni nu poate fi lipsit de dreptul judecării procesului de către instanța în a cărei competență este dată prin lege cauza, cu excepțiile expres stabilite de lege.

În speță, cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Maria Dolinschii împotriva Consiliului mun. Chișinău, terți Steliana Iorgov, Aliona Iorgov, Alexandru Iorgov, Vitalie Iorgov, Victor Iorgov cu privire la constatarea nulității actelor se află pentru examinare în ordine de apel la Curtea de Apel Chișinău.

Prin demersul Președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău, s-a solicitat strămutarea prezentei cauze la o altă instanță de judecată egală în grad pe motiv că, nepărtinirea judecătorilor Curții de Apel Chișinău ar putea fi știrbită de calitatea participanților la proces, și anume a persoanei terțe/apelantei Steliane Iorgov, care deține funcția de judecător în această instanță de judecată.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează art. 198 din Codul administrativ, care enumeră exhaustiv la alin. (3) temeiurile strămutării unei cauze în contencios administrativ de la o instanță la alta.

Astfel, conform acestei norme, instanța ierarhic superioară decide, printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs, strămutarea acțiunii în contencios administrativ

la o altă instanță de judecată dacă instanța competentă nu poate adopta o hotărâre: când, din motivul recuzării sau abținerii unui sau mai multor judecători ori din alte motive întemeiate, substituirea judecătorilor devine imposibilă; când, din cauza unor circumstanțe excepționale, nu poate funcționa o perioadă îndelungată.

În acest context, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că argumentele invocate de Președintele interimar al Curții de Apel Chișinău cu privire la strămutarea cauzei la o altă instanță de același grad nu pot fi reținute.

De altfel, din sensul logico-juridic al art.198 alin.(3) din Codul administrativ, rezultă că cauza poate fi strămutată la o altă instanță egală în grad doar în cazul în care, din motivul intervenirii unor circumstanțe întemeiate, a devenit imposibilă formarea unui complet de judecată.

În condițiile speței, nu s-au stabilit circumstanțe ce ar face imposibilă substituirea judecătorilor Curții de Apel Chișinău și formarea unui complet de judecată care să examineze în ordine de apel cauza de contencios administrativ respectivă.

Mai mult, aplicarea acestor temeieri nu poate fi modelată ca un mijloc flexibil din partea participanților la proces, de dezinvestire a instanței judecătorești și/sau a judecătorului competent pentru examinarea acțiunii în contencios administrativ, fapt ce ar putea genera judecarea cauzei de către un tribunal ilegal constituit.

Distinct, Colegiul reține că, potrivit art.37 din Codul administrativ, la îndeplinirea controlului judecătorec asupra activității administrative, instanțele de judecată competente și judecătorii competenți sunt independenți și se supun numai legii. Orice imixtiune în activitatea de judecată este inadmisibilă și atrage răspunderea prevăzută de lege.

Reieșind din prevederile art.1 alin.(1)-(4) din Legea nr.544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, puterea judecătorească se exercită numai prin instanță judecătorească în persoana judecătorului, unicul purtător al acestei puteri. Judecătorul este persoana investită constituțional cu atribuții de îndeplinire a justiției, pe care le execută în baza legii. Judecătorii instanțelor judecătorești sunt independenți, imparțiali și inamovibili și se supun numai legii. Judecătorii iau decizii în mod independent și imparțial și acționează fără niciun fel de restricții, influențe, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, inclusiv judiciare. Organizarea ierarhică a jurisdicțiilor nu poate aduce atingere independenței individuale a judecătorului.

Potrivit Codului de Conduită Judiciară de la Bangalore 2001, (adoptat de Grupul Judiciar pentru Întărirea Integrității Justiției, revizuit la Masa Rotundă a Președinților Curților Supreme ținută la Palatul Păcii, Haga, 25-26 noiembrie 2002), prin independența judecătorului - se înțelege inclusiv independența individuală și instituțională, care presupune printre altele că judecătorii sunt independenți unii față de ceilalți. Nici o organizare ierarhică a justiției și nici o diferență de grad sau rang nu poate afecta în vreun mod dreptul unui judecător de a pronunța hotărâri în mod liber, fără a fi influențat de considerații sau influențe extrinseci.

Judecătorul trebuie să își exercite funcția judiciară în mod independent, pe baza propriei aprecieri a faptelor și în concordanță cu spiritul legii, fără influențe

externe, sugestii, presiuni, amenințări și fără vreun amestec, direct sau indirect, indiferent de la cine ar proveni și sub ce motiv.

La acest capitol urmează a se reitera și opinia Comisiei de la Veneția, expusă în *Amicus Curiae* pentru Curtea Constituțională privind răspunderea penală a judecătorilor, adoptată la cea de-a 110-a Sesiune Plenară (Veneția, 10-11 martie 2017), prin care s-a accentuat că, un judecător este liber să își expună opinia, să stabilească faptele și să aplice legea în toate problemele conform propriei sale convingeri și nu este obligat să se justifice în fața nimănui, nici chiar în fața altor judecători și/sau președintele instanței, pentru modul în care a înțeles legea și a stabilit faptele.

La fel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că în vederea asigurării dreptului participanților la proces la o instanță de judecată imparțială în materia acțiunilor în contencios administrativ, garantat de art.6 alin.(1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, legiuitorul a prevăzut la art.202 din Codul administrativ dreptul participanților la proces de a înainta cerere de recuzare în baza temeiurilor prevăzute la art.49 și 50 din același cod.

Or, după cum s-a reiterat supra, numai în situația când din motivul recuzării mai multor judecători ai Curții de Apel Chișinău, substituirea judecătorilor ar deveni imposibilă, instanța ierarhic superioară ar avea dreptul să strămute prezenta cauză la o altă instanță egală în grad, situație ce în prezent nu se atestă.

Din considerentul că un prim aspect al procesului echitabil este înfăptuirea justiției de către „*un tribunal investit de lege*”, adică în primul rând având competență clar stabilită de legea națională, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, ajunge la concluzia de a respinge demersul Președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău cu privire la strămutarea cauzei la o altă instanță de judecată egală în grad.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că competența Curții de Apel Chișinău la examinarea apelului împotriva hotărârii primei instanțe este atribuită conform art. 191 alin. (4) din Codul administrativ.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău urmează să examineze prezenta cauză în ordine de apel, în a cărei competență aceasta i-a fost dată prin lege, conform dispozițiilor Codului administrativ și a legislației în vigoare.

Astfel, din motivele invocate de către președintele interimar al Curții de Apel Chișinău de suspiciune de imparțialitate, Curtea de Apel Chișinău nu poate fi lipsită de dreptul examinării în ordine de apel a cauzei deduse judecătii.

Din considerentele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea depusă de către președintele interimar al Curții de Apel Chișinău privind strămutarea cauzei la o altă instanță de judecată egală în grad.

În conformitate cu art.198 alin.(3) și art.230 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al

Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se respinge demersul Președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău cu privire la strămutarea cauzei la o altă instanță de judecată egală în grad, a cauzei de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Maria Dolinschii împotriva Consiliului mun.Chișinău, terți Steliana Iorgov, Aliona Iorgov, Alexandru Iorgov, Vitalie Iorgov, Victor Iorgov cu privire la constatarea nulității actelor.

Cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Maria Dolinschii împotriva Consiliului mun.Chișinău, terți Steliana Iorgov, Aliona Iorgov, Alexandru Iorgov, Vitalie Iorgov, Victor Iorgov cu privire la constatarea nulității actelor, se restituie pentru examinare la Curtea de Apel Chișinău, care este instanța competentă să examineze prezenta cauză în ordine de apel.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron